

Фріда Кало

Художниця

Койоакан (Мехіко, Мексика), 1907–1954

Надзвичайна дівчинка, що натхненно зображувала життя і смерть

У наступному житті я, мабуть, воліла б бути мавпочкою. Жвавенькою, веселою, допитливою й трохи бешкетною. Класно, га? Тоді мене ніхто не втримав би на місці! Адже понад усе я завжди мріяла гасати й стрибати без угаву.

Коли мені було шість, я захворіла й провалялась у ліжку цілих дев'ять місяців, бо в мене дуже боліла права нога. Із часом я наче видужала, але ця противна нога так і лишилася тоншою та слабшою за другу. Щоби зміцнити її, я вчилася їздити на велосипеді й кататися на роликах, а проте однолітки постійно дражнили мене: «Фріда — дерев'яна нога! Фріда — дерев'яна нога!».

Саме тому я почувалася білою вороною — не такою, як усі, а через це страшенно самотньою.

Хоча я й ховала праву ногу під штаньми чи довгими мексиканськими спідницями, вона все життя змушувала мене страждати.

У вісімнадцять років я вступила до підготовчої школи в Мехіко, щоб вивчати там медицину. Попри всі свої негаразди, я була жвавою та допитливою дівчиною, тому невдовзі захопилася політикою й проїнялася революційними ідеями. За тих років люди в моїй країні боролися за краще життя, і я хотіла брати в цьому безпосередню участь.

Та одного зовсім не чудового дня, коли я поверталася з навчання додому, мій автобус

потрапив у жахливу дорожню трощу. Я дістала численні переломи хребта й ніг, тож мені зробили купу операцій, наклали гіпс і наказали лежати в ліжку. Цілий рік я навіть сидіти не могла, а нестерпний біль в усьому тілі доводив мене до сказу.

Щоб хоч трохи розрадити мене, тато й мама подавали мені спеціальний мольберт, яким можна було користуватися просто в ліжку, а також фарби й пензлі. Та головне — на балдахіні вони повісили велике люстро: тепер я могла дивитися на себе, не підводячи голови з подушки.

Завдяки цьому я й написала свою першу картину — автопортрет. Зрештою, хіба ще щось, окрім власного обличчя, було мені настільки ж доступне та знайоме? Зараз я згадую це з усмішкою, але не сумнівайтеся: і в той, і в наступні портрети я вклала весь свій біль і спізнані страждання. А як інакше?

*“Я не хвора. Я поламана.
Але щаслива, доки можу
малювати.”*

Малюючи, я намагалася побачити себе справжню: сьайливі чорні очі, густі брови, що сходяться на переніссі, — не красуня, але примітна. А ще мені кортіло донести до всіх, що аварія й самотність можуть

Фріда Кало

розбити мені серце й зламати кістки, але не саму мене, Фріду. Я, Фріда, була ціла, радісна й наповнена життям по вінця.

Коли я нарешті знову змогла ходити, то пішла до Дієго Рівери — одного з найславеніших авторів картин і муралів наших часів — і показала йому свої твори. «Чи маю я талант? — питаю. — Мені важливо це знати! Моїй родині потрібні гроші, і я хочу допомогти».

Рівера був здоровезним і грубезним чоловіком. Просто слоном супроти мене — маленької й легенької, мов пташка. Двічі невдало одружений, він уважався тим іще серцеїдом.

Здалося, він вражений. Бо сказав отак: «Ти — велика художниця, Фрідо. Ніхто інший не здатен покласти поезію на полотно так щемко».

А потім між нами начебто щось спалахнуло, і невдовзі ми побралися. Хоча характери в нас були непрості — відверто кажучи, між нами блискавки літали, — ми вже ніколи не розлучалися. Цілий вир емоцій закрутив нас із Дієго в *Casa Azul* — «Блакитному будинку», де я народилась і де сьогодні розташовано мій музей.

Мене повсякчас оточували мавпи, папуги, павичі та квіти. І я малювала, малювала без упину. Дуже хотіла стати мамою, але наслідки аварії позбавили мене такого щастя. Цей біль я також утілювала в картинах, тому й намалювала жахливий корсет, що його мусила носити через зламаний хребет.

Хоча тато в мене німець, я почувалася цілковито мексиканкою, тому у своїх роботах зображала народні традиції: кістяки, якими діти бавилися на День мертвих, солом'яні фігурки національного героя Панчо

Вільї, а також місцевих тварин і рослин. Власне ж обличчя й тіло я зображувала не тільки як свідків страждань, але і як учасників подорожей, зустрічей, хороших (і не дуже) подій, що очікували мене на життєвому шляху.

Критики називали моє мистецтво сюрреалістичним, але я ніколи із цим не погоджувалася. Адже сюрреалісти переносять на полотно сни й вигадані світи, а я розповідала (і то дуже реалістично!) все те, що нуртувало в мене всередині. Коли я почувалася сумною та слабкою, то з посиленням завзяттям зображувала, як потужно, мов левиця, борюся з вадами спини, що потребувала залізного корсета, і з ганджем ноги, яка змушувала мене ходити із ціпком.

1952 року мені присвятили велику виставку в Мехіко. Хоча я знову була прикута до ліжка, мені вдалося потрапити туди: друзі погодилися віднести мене на виставку просто на ліжку. Побачивши це, мій лікар, що категорично заборонив був мені підводитися, за боки схопився від сміху. А потім аж до глупої ночі виголошував тости разом зі мною, Дієго та іншими гостями.

У всі свої портрети я вкладала величезну любов — на мою думку, найпотужнішу силу у світі. Я любила любов і обожнювала життя.

Я намагалася прожити його, немов пісню — радісно й бурно, як наймиліша, найрайливіша та найбезжестніша з моїх мавпорок.

Хочеш бути схожою на Фріду? Люби життя й попри все будь сильною та веселою!

